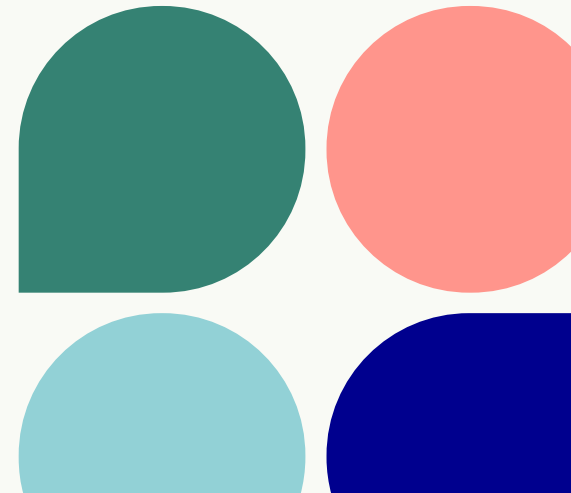

Ajoneuvojen tuottajavastuu ja uudet EU-asetukset

Data, automaatio ja valvonta autokierrätyksessä — näkyvyydestä
vaikuttavuuteen- seminaari 28.5.2026

Mervi Sivula

Tässä esityksessä

- Mitä tuottajavastuu tarkoittaa?
- Mikä muuttuu uuden ajoneuvojen kiertotalousasetuksen myötä?
- Mitä ajoneuvojen käsittelyssä tulee tietää akkuasetuksesta?
- Ajankohtaista EU-asetuksista

Mitä tuottajavastuu tarkoittaa?

Tuottajavastuu edistää kiertotaloutta

TUOTTAJAVASTUU

Valmistajalla, maahantuojalla, etämyyjällä tai pakkaajalla on velvollisuus järjestää tuotteidensa kierrätys ja jätehuolto.

Tuottajalle helpoin tapa hoitaa tuottajavastuu on liittyä tuottajayhteisöön.

Tuottajayhteisö hoitaa yrityksen puolesta sen velvoitteet.

Tuottajavastuun ansiosta raaka-aineet saadaan kiertoon ja kierrättäminen on maksutonta kuluttajalle.

Laitetaan yhdessä materiaalit kiertoon!

tuottajavastuu.fi

Tuottajavastuu perustuu jätelakiin

- Lakisääteinen velvoite ([Jätelaki \(646/2011\)](#))
- Tuottajalla velvollisuus, mutta myös ensisijainen oikeus järjestää tuotteidensa jätehuolto
- Tuottajavastuu kattaa keräyksen, kuljetuksen ja jätteenkäsittelyn/kierrätyksen
- Rinnakkaisia keräys- ja vastaanottojärjestelmiä saa perustaa vain yhteistoiminnassa tuottajan kanssa
- Kunta täydentää keräys- ja vastaanottojärjestelmää siltä osin kuin tuottaja ei sitä järjestä. Kerätyt tuotteet toimitetaan kuitenkin tuottajan järjestelmään.

Mikä muuttuu uuden ajoneuvojen kiertotalous- asetuksen myötä?

28.5.2026

Tavoitteena vahvistaa kiertotaloutta autoalalla

- **ELV-asetus vahvistaa kiertotaloutta autoalalla**
  - Tehostaa materiaalien talteenottoa ja laajentaa tuottajavastuuta.
  - Vaatimuksilla pyritään vähentämään ympäristövaikutuksia ja turvaamaan kriittisten raaka-aineiden saatavuutta.
- **Tulevat säännökset vahvistavat tuottajien vastuuta ajoneuvojen elinkaaren loppupäässä.**
  - Jatkossa kuluttajat voivat kierrättää maksutta lähes kaikki ajoneuvot.
  - Velvoitteet koskevat asianmukaista keräystä, esikäsittelyä sekä osien ja komponenttien talteenottoa.
- **EU:ssa saavutettiin alustava sopu ajoneuvojen kiertotalousasetuksesta vuoden 2025 lopussa.**

Uusia ajoneuvoluokkia tulee mukaan jakamaan tuottajavastuuta

- Tuottajavastuu koskee tällä hetkellä henkilöautoja, pakettiautoja, matkailuautoja ja moottorikäyttöisiä kolmipyöriä.
- Soveltamisalaa on tarkoitus asteittain laajentaa uusiin ajoneuvoluokkiin: moottoripyöriin, kuorma-autoihin ja linja-autoihin (artikla 2)
  - Linja-autot (M2, M3), kuorma-autot (N2, N3) ja perävaunut (O)
  - Moottoripyörät, moottorikäyttöiset kolmipyörät, kevyet ja raskaat nelipyörät (L1e, L2e, L3, L4, L5, L6, ja L7)
  - Jatkossa suurimman osan ajoneuvoista käsittely hyväksytyissä laitoksissa.
  - Uusille ajoneuvoluokille pääosin vain velvollisuus hoitaa tuottajavastuu ja esikäsittely, ei vielä velvoitteita käsittelystä
  - Siirtymäaika 60 kk

Uudet ajoneuvoluokat

Kuorma-autot

Linja-autot

Perävaunut

Moottoripyörät ja mopot

Laadukkaampaa käsittelyä virallisessa järjestelmässä

- Ajoneuvon viimeisellä omistajalla on velvollisuus viedä romuajoneuvo tuottajan järjestelmään
- Nykyisin lähes 300 virallista vastaanottoaikkaa
  - Ympäristölupa ja yhteistyösopimus tuottajayhteisön sopimusoperaattorin kanssa
  - Antaa romutustodistuksen, jolla ajoneuvon saa pois ajoneuvorekisteristä
- Uusi asetusehdotus:
  - varmistaa keräysverkoston riittävyys. -> Sallii, että romuajoneuvoja voi toimittaa myös keräyspisteisiin (keräyslupa JL 100 §) -> siirto 2 kk kuluessa valtuutettuun käsittelylaitokseen, jolla on ympäristölupa (artikla 23)
  - Maksuton vastaanotto, jos romuajoneuvosta ei puutu olennaisia osia (sähköinen moottori, sähköajoneuvon ajovoima-akku, moottori tai useat suuret korin osat (artikla 24)

Käsittelylle tiukemmat kierrätysvaatimukset

**Uudelleen
käyttö- ja
hyödyntämis-
aste
95 %**

Tavoite ei koske romuajoneuvojen akkuja, jotka on käsiteltävä akkuasetuksen mukaisesti (artikla 34)

**Uudelleen
käyttö- ja
kierrätysaste
85 %**

Tavoite ei koske romuajoneuvojen akkuja, jotka on käsiteltävä akkuasetuksen mukaisesti (artikla 34)

**30 %
romuajo-
neuvojen
muovista
kierrätettävä**

Voimaan 5 vuotta asetuksen voimaantulosta (artikla 34)

POP-jätteet, elastomeerit sekä muut kertamuovit kuin pehmusteissa käytettävä polyuretaanivaaho rajattaisiin hyödyntämisen ulkopuolelle.

Arvokkaat osat on otettava talteen vahingoittamatta uudelleenkäyttöä, uudelleentalmistusta tai kunnostusta varten

Poikkeus on mahdollinen, jos tuhoamalla poistamisesta aiheutuu kohtuuttomia kustannuksia eikä osien uudelleenkäytöstä saatavilla tuloilla voida kattaa kustannuksia. (Artikla 29, Liite V C)

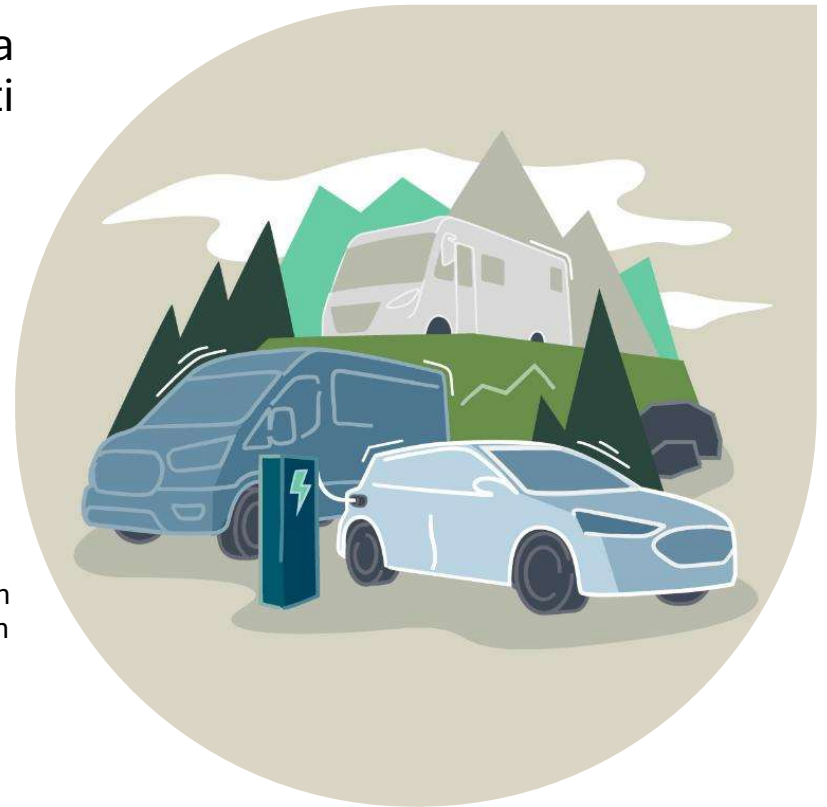
Arvokkaat osat hyötykäyttöön

- **Arvokkaat osat on otettava talteen ennen murskausta (artikla 29)**
  - Valtuutetun käsittelylaitoksen tulee poistaa tietyt osat, komponentit ja materiaalit romuajoneuvosta uudelleenkäyttöä, uudelleenvalmistusta, kunnostusta tai kierrätystä varten (liite VII osa C). Purkaminen tulee tehdä tuhoamatta, jos se aiheuttaa kohtuuttomia kustannuksia, joita ei voida kattaa näiden osien ja komponenttien uudelleenkäytöstä tai kunnostamisesta saatavilla tuloilla.
  - Koskee mm. ajoneuvojen akut, sähkömoottorit, katalysaattorit, vaihdelaatikot, 70 % lasista, renkaat, valot, puskurit, polttoainesäiliöt sekä sähkö- ja elektroniikkakomponentit
  - Vaatimuksia käytettyjen, uudelleenvalmistettujen tai kunnostettujen osien myyntiin (mm. merkintä, suojaus, osien toimivuuden varmistaminen, artikla 30). Tietyt osat voi asentaa vain pätevä korjaus- ja huoltotoiminnan harjoittaja.
- **Uusien ajoneuvojen suunnittelu ja osien irrotettavuus helpottaa uudelleenkäyttöä**
  - Ajoneuvot suunniteltava siten, että tietyt osat ja komponentit ovat irrotettavissa, kun ajoneuvosta on tullut jätettä (artikla 7)
  - Koskee liitteen VII C osia ja komponentteja sekä niiden vaihtamista, uudelleenkäyttöä, kierrätystä, uudelleenvalmistusta tai kunnostusta varten, jos se on teknisesti mahdollista.
  - Koskee sähköajoneuvojen akut ja akkupaketit sekä sähkömoottorit ajoneuvon käyttö- ja jätevaiheessa.

Uusi rajaus akuille

- Ajoneuvojen sisältämät akut on poistettava ja käsiteltävä EU:n akkuasetuksen mukaisesti (artikla 30)
- Uudelleenkäyttöön, uudelleenvalmistukseen tai kunnostamiseen soveltuvia romuajoneuvoista tai ajoneuvojen korjaus- ja huoltotoimista peräisin olevia osia ja komponentteja ei pidetä jätteenä (artikla 30). Artiklaa ei sovellettaisi akkuihin joihin sovelletaan akkuasetusta.
- Käsittelyvaatimukset (Liite VII)
  - Valtuutettujen käsittelylaitosten, jotka ottavat vastaan sähköajoneuvoja, joiden ajovoima-akun epäillään vaurioituneen, on arvioitava nämä akut mahdollisimman pian ja viimeistään 24 tunnin kuluessa toimituksesta. Tällaiset ajoneuvot ja akut on varastoitava erikseen 1 kohdassa tarkoitettulla eristetyllä alueella. Eristetyllä alueella on oltava asianmukainen välineistö, jolla ehkäistään sähköajoneuvon ajovoima-akkujen tulipaloja, havaitaan ne ja estetään niiden leviäminen muille alueille, muihin sähköajoneuvoihin ja muihin akkuihin.

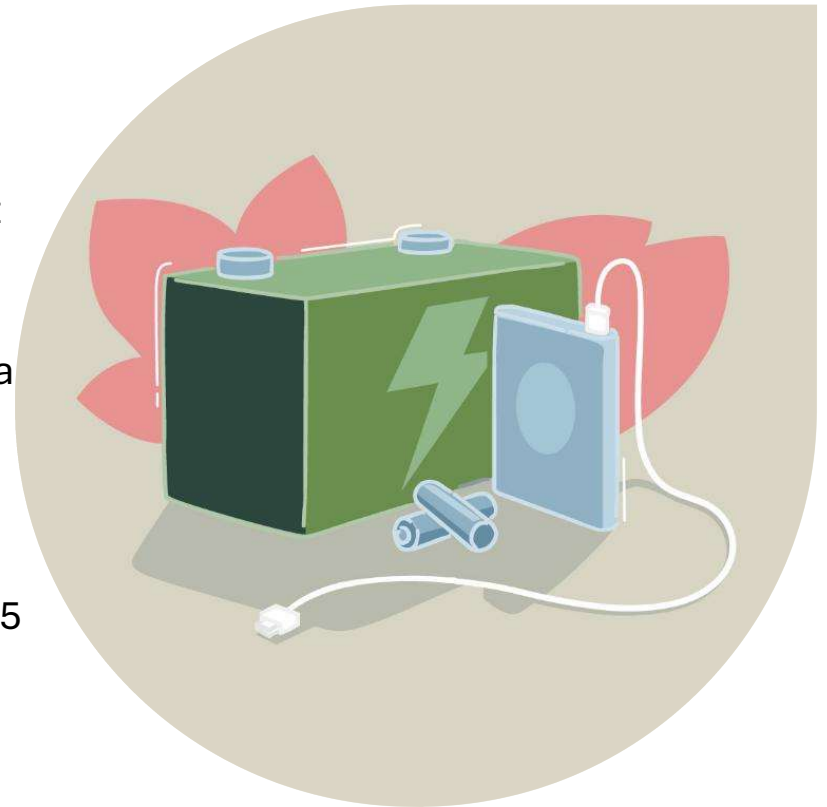

Mitä ajoneuvojen käsittelyssä tulee tietää akkuasetuksesta?

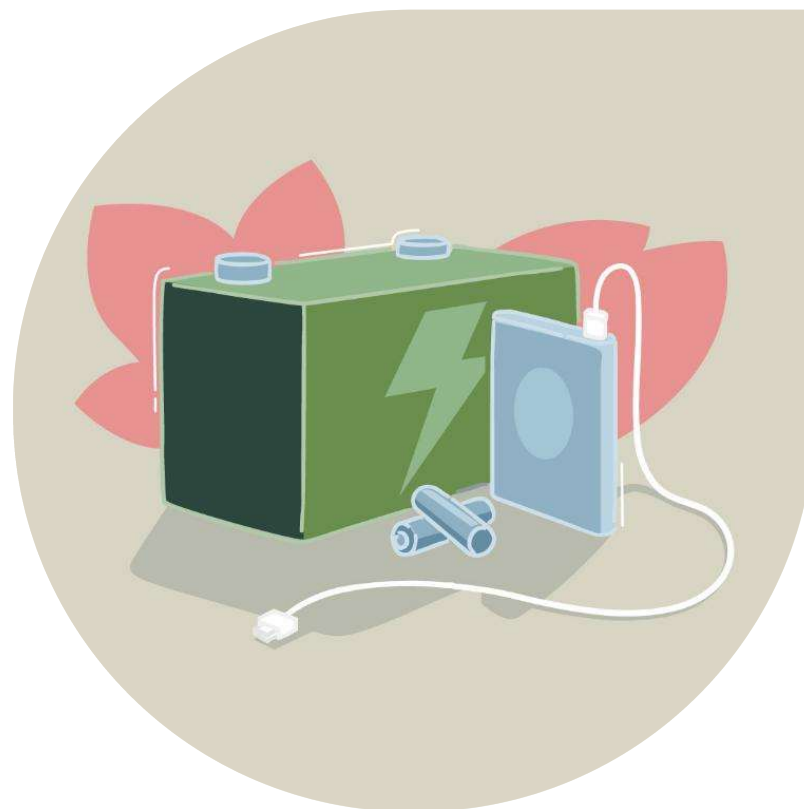
EU:n Akkuasetus (EU) 2023/1542

- Asetus astui voimaan 17.8.2023. Tuottajavastuuta sekä jätteakkujen- ja paristojen käsittelyä koskevaa lukua VIII alettiin soveltaa 18.8.2025.
- Akkuluokkakohtaiset vaatimukset keräykselle; artikkelit 59-61 → Lupa- ja valvontaviraston [soveltamisohje](#)
  - Ajoneuvo- ja ajovoima-akkujen jakelijoiden on otettava takaisin jätteakut vähittäismyymäläpaikassa tai sen läheisyydessä
- Kierrätyksen tulee täyttää EU:n akkuasetuksen (2023/1542) vaatimukset.
- Kierrätystehokkuuden vähimmäistavoitteet 31.12.2025
  - 75 % lyijyparistoissa ja -akuissa;
  - 65 % litiumpohjaisissa paristoissa ja akuissa;
  - 80 % nikkeli-kadmium paristoissa ja akuissa;
  - 50 % muissa paristoissa ja akuissa.

Akkuasetus tuo uusia vaatimuksia ajoneuvojen akkujen kierrätykseen

- Vastaanottopisteen tulee luovuttaa jäteakut ja -paristot akkutuottajien järjestelmään. (akkuasetus artikla 65)
- Tämä tarkoittaa, että vastaanottopisteillä ei ole sellaisenaan oikeutta jäteakkuihin, vaan kerätyt jäteakut tulee toimittaa jätehuoltotoimijoille, jotka ovat akkutuottajayhteisöjen sopimuskumppaneita.
- Akkuasetuksen mukaan jäteakulla tarkoitetaan akkua, jonka haltija poistaa käytöstä, aikoo poistaa käytöstä tai on velvollinen poistamaan käytöstä.
- Vaatimus koskee kaikkia romuajoneuvojen sisällä olevia jäteakkuja, kuten ajovoima-akkuja ja käynnistysakkuja.
- Jäteakkujen käsittely on tehtävä akkuasetuksen artiklan 70 mukaisesti.

Valmistelusta uudelleenkäyttöön tai käyttötarkoituksen muuttamiseen on sovittava tuottajayhteisön kanssa

- Jäteakkujen uudelleenkäyttöön tai käyttötarkoituksen muuttamiseen valmistelusta tulee sopia kirjallisesti jätelain 11 a §:n mukaisesti tuottajayhteisön kanssa.
- Tämä koskee kaikkia jäteakkuja. Ajoneuvojen muiden purkuosien osalta voidaan toimia nykykäytäntöjen mukaisesti (VNa romuajoneuvoista 123/2015 mukaisesti).
- Jos jäteakkuja valmistellaan uudelleenkäyttöön tai käyttötarkoituksen muuttamiseen, akkuja uudelleenvalmistetaan tai akkujen käyttötarkoitus muutetaan, niin kyseinen toimija on tuottaja ja tuottajavastuussa (artikla 56 kohta 2).
- Tuottajien tulee hoitaa tuottajavastuovelvoitteet ensisijaisesti liittymällä akkutuottajayhteisöön (jätelaki 62 §).
- Huolehdittava myös muista lakisääteisistä velvoitteista, kuten tuotesäätelyyn ja ajoneuvosäätelyyn liittyvistä velvoitteista sekä toiminnalle haetusta ympäristöluvasta ja jätteeksi luokittelun päättymisestä.

Jäteakun palauttaminen uudelleen markkinoille

- Tuottajien järjestelmään päätyneen jäteakun valmistelu uudelleenkäyttöön ja käyttötarkoituksen muuttamiseen on mahdollista noudattaen lainsäädännön edellytyksiä. Toiminnassa tulee huomioida, että:
  - toiminta rinnastuu jätteen käsittelyyn,
  - toimijalla tulee tarvittavat olla tarvittavat luvat (mm. ympäristölupa, EEJ-päätös, jätteen siirtolupa),
  - uudelleenkäyttöön tai käyttötarkoituksen muuttamiseen valmistelu täyttää kaikki kriteerit (jätelaki 5 b § ja akkuasetus artikla 73),
  - toiminta edellyttää sopimusta tuottajayhteisön kanssa (jätelaki 11 a §),
  - toimija on tuottajavastuussa ja sen tulee liittyä tuottajayhteisöön (akkuasetus, artikla 56),
  - tuottajien tulee hoitaa tuottajavastuun velvoitteet ensisijaisesti liittymällä akkutuottajayhteisöön (jätelaki 62 §),
  - toimijan tulee hoitaa tuotesäätelyä koskevat vastuut. Lisätietoja: <https://tukes.fi/tuotteet-ja-palvelut/sahkolaitteet/sahkolaitteiden-vaatimuksia/akut-ja-paristot>.
  - toimijalla tulee olla osaaminen akkujen turvalliseen käsittelyyn ja tuntee tuotevaatimukset

Turvallisuus ajovoima-akkujen ja korkeajännitejärjestelmien korjaustöissä

- Lupa- ja valvontavirasto, Tukes ja Traficom muistuttavat, että ajovoima-akkujen tai korkeajännitejärjestelmien korjaus- tai muutostöitä tekevän tulee olla sähköturvallisuuslain edellyttämällä tavalla perehtynyt kyseisen automallin sähköjärjestelmään ja sähkön vaaroihin.
- Käytännössä riittäväksi perehdytykseksi katsotaan standardin SFS6002 mukaiset, erityisesti autoihin liittyvät sähkötyöturvallisuus- ja jännitetyökoulutukset ja näiden lisäksi riittävä automallikohtainen perehtyneisyys.
- Korjaustöissä tulee noudattaa valmistajien ohjeita.

Kuva: Copilot

28.5.2026

Ajankohtaista EU-asetuksista

Ajankohtaista EU-asetuksista

- **Ohjeistus ajoneuvojen akkujen vastaanottoon, käsittelyyn ja uudelleenkäyttöön**
  - Ohje on odotettavissa kesäkuussa 2026. Toteutus yhteistyössä Tukesin ja Traficommin kanssa
  - Mukana myös käytännön esimerkkejä usein kysytyistä kysymyksistä
- **ELV-asetuksen toimeenpano**
  - Ajoneuvojen kiertotalousasetuksen virallinen hyväksyntä Euroopan parlamentissa ja Euroopan Unionin neuvostossa on odotettavissa aikaisintaan tänä keväänä.
  - Soveltaminen alkaa aikaisintaan vuonna 2028
- **22.9. Tuottajavastuun syysseminaari: Tulevaisuuden ajoneuvot ja kestävyys, Tampere**

Kiitos!

Lisätietoja:
tuottajavastuu.fi

tuottajavastuu@lvv.fi